O‘ZBEKISTONDA ICHIMLIK SUVI ISHLAB CHIQARISH SANOATINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI VA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH

Butayeva Nargiza Abdurahmonovna
Stork Valley korxonasi, ishlab chiqarish direktori

Annotatsiya: *Ushbu maqolada O‘zbekistonda ichimlik suvi ishlab chiqarish sanoatining bugungi holati va kelajakdagi rivojlanish istiqbollari tahlil qilinadi. Aholining sifatli va xavfsiz ichimlik suviga bo‘lgan ehtiyoji ortib borayotgan bir sharoitda suv ishlab chiqarish korxonalarining oldida zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, mahsulot sifatini oshirish va ishlab chiqarish samaradorligini ta’minlash kabi muhim vazifalar turibdi. Maqolada gazlanmagan mineral suv ishlab chiqarish jarayonlarini takomillashtirish, avtomatlashtirish, zamonaviy filtrlash texnologiyalaridan foydalanish va laboratoriya nazoratini kuchaytirish masalalariga e’tibor qaratilgan. Shuningdek, ekologik toza ishlab chiqarish, plastik qadoqlardan oqilona foydalanish, energiya va suv resurslarini tejashning ahamiyati yoritilgan. Kelajakda mahalliy ishlab chiqaruvchilarning ichki bozor bilan bir qatorda xalqaro bozorlarga chiqishi uchun mahsulot sifati va raqobatbardoshligini oshirish muhimligi ta’kidlanadi. Tadqiqot natijasida ichimlik suvi ishlab chiqarish sanoatining barqaror rivojlanishi innovatsiya, sifat, malakali kadrlar va mas’uliyatli boshqaruv bilan chambarchas bog‘liqligi ko‘rsatib beriladi.*

Kalit so‘zlar: *ichimlik suvi, mineral suv, innovatsiya, ishlab chiqarish, avtomatlashtirish, aylanmadan olinadigan soliq.*

Bugungi kunda dunyoda aholi sonining o‘sishi, urbanizatsiya va ekologik muammolarning kuchayishi natijasida sifatli ichimlik suviga bo‘lgan talab tobora ortib bormoqda. Suv inson hayotining asosiy omillaridan biri bo‘lib, uning sifati jamiyat salomatligi va hayot sifatiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. O‘zbekistonda ham aholining sifatli ichimlik suviga bo‘lgan ehtiyojini ta’minlash, suv resurslaridan samarali foydalanish va oziq-ovqat sanoatida zamonaviy ishlab chiqarish texnologiyalarini joriy etish muhim yo‘nalishlardan biri hisoblanadi. Ichimlik suvi ishlab chiqarish sohasi nafaqat oziq-ovqat sanoatining bir qismi, balki yangi texnologiyalar, zamonaviy boshqaruv va innovatsion yondashuvlarni talab qiluvchi istiqbolli ishlab chiqarish yo‘nalishidir.

Bugungi ishlab chiqaruvchi uchun asosiy vazifa faqat mahsulot ishlab chiqarish emas. Eng muhim vazifa — iste’molchiga sifatli, xavfsiz va ishonchli mahsulot yetkazib berishdir. Bunda soliq yukining maqbul darajada bo‘lishi ham korxonalarning moliyaviy barqarorligi va rivojlanish imkoniyatlariga bevosita ta’sir ko‘rsatadi.

Asosiy qism

Ichimlik suvi ishlab chiqarishning bugungi ahamiyati

Ichimlik suvi ishlab chiqarish korxonalarida mahsulot sifati bir nechta omillarga bog‘liq. Bular suv manbasi, texnologik jarayonlarning to‘g‘ri tashkil etilishi, filtratsiya tizimi, ishlab chiqarish uskunalarining texnik holati, sanitariya talablari va laboratoriya nazoratidir.

Gazlanmagan mineral suv ishlab chiqarishda suvning tabiiy xususiyatlarini saqlash va uni iste’molchiga xavfsiz shaklda yetkazish alohida ahamiyatga ega. Ishlab chiqarish jarayonining har bir bosqichida nazoratni to‘g‘ri tashkil etish mahsulot sifatining barqarorligini ta’minlaydi.

Zamonaviy texnologiyalar — kelajak garovi

Kelajakda ichimlik suvi ishlab chiqarish sanoatining rivojlanishida avtomatlashtirilgan texnologiyalar muhim o‘rin egallaydi. Ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish inson omili bilan bog‘liq xatolarni kamaytirish, ishlab chiqarish tezligini oshirish va mahsulot sifatini barqaror saqlash imkonini beradi.

Zamonaviy korxonalarda suvni tayyorlash, filtrlash, idishlarga quyish, qadoqlash va tayyor mahsulotni nazorat qilish jarayonlarini bosqichma-bosqich avtomatlashtirish ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi.

Kelajakda raqamli nazorat tizimlaridan foydalanish orqali ishlab chiqarish jarayonining har bir bosqichini kuzatish va tahlil qilish imkoniyatlari yanada kengayadi.

Mahsulot sifatini oshirish

Iste’molchi bugungi kunda mahsulot tanlashda uning narxi bilan bir qatorda sifati, xavfsizligi, qadoqlanishi va ishlab chiqaruvchining ishonchliligiga ham e’tibor beradi. Shu sababli suv ishlab chiqaruvchi korxonalar doimiy ravishda mahsulot sifatini oshirishga intilishi kerak.

Buning uchun:

• suv sifatini muntazam laboratoriya nazoratidan o‘tkazish;

• texnologik uskunalarni o‘z vaqtida texnik ko‘rikdan o‘tkazish;

• sanitariya-gigiyena talablariga qat’iy rioya qilish;

• ishlab chiqarish xodimlarining malakasini oshirish;

• zamonaviy filtrlash va tozalash texnologiyalaridan foydalanish muhim ahamiyatga ega.

Ekologik barqarorlik

Ichimlik suvi ishlab chiqarish sanoatining kelajagini ekologik masalalarsiz tasavvur qilib bo‘lmaydi. Suv va energiya resurslaridan oqilona foydalanish, ishlab chiqarish chiqindilarini kamaytirish va qadoqlash materiallaridan samarali foydalanish zamonaviy korxonaning muhim vazifalaridan biridir. Kelajakda ekologik toza va resurslarni tejovchi texnologiyalarga o‘tish korxonalarning raqobatbardoshligini oshirishga yordam beradi.

Ayniqsa, ishlab chiqarishda energiya sarfini kamaytirish, suvdan takroriy foydalanish imkoniyatlarini o‘rganish va qadoqlash jarayonlarini optimallashtirish muhim yo‘nalishlardan biri bo‘lib qoladi.

Soliq yukini kamaytirishning ishlab chiqarishga ta’siri

Ichimlik suvi ishlab chiqarish korxonalarining barqaror rivojlanishida soliq siyosati ham muhim omillardan biridir. Xususan, aylanmadan olinadigan soliq stavkasining amaldagi 4 foizdan 1 foizgacha kamaytirilishi kichik va o‘rta ishlab chiqarish korxonalari uchun yanada qulay sharoit yaratgan bo‘lar edi.

Aylanmadan olinadigan soliqning 1 foiz miqdorida belgilanishi korxonalarning moliyaviy yukini kamaytirib, bo‘shagan mablag‘larni ishlab chiqarishni kengaytirish, yangi

uskunalar xarid qilish, mahsulot sifatini oshirish va xodimlar malakasini rivojlantirishga yo‘naltirish imkonini beradi.

Bunday yengillik, ayniqsa, ichimlik suvi ishlab chiqarish sohasida muhim ahamiyatga ega. Chunki ushbu yo‘nalishda korxonalar suvni tozalash va filtrlash uskunalari, qadoqlash materiallari, elektr energiyasi, transport va laboratoriya nazorati bilan bog‘liq doimiy xarajatlarga ega.

Soliq stavkasining 4 foizdan 1 foizgacha pasaytirilishi quyidagi ijobiy natijalarga olib kelishi mumkin:

- korxonalarning aylanma mablag‘lari ko‘payadi;
- ishlab chiqarish tannarxini kamaytirish imkoniyati paydo bo‘ladi;
- mahsulot narxlarini barqaror saqlash osonlashadi;
- yangi ish o‘rinlari yaratish imkoniyati kengayadi;
- zamonaviy texnologiyalarga investitsiya kiritish faollashadi;
- mahalliy ishlab chiqaruvchilarning raqobatbardoshligi oshadi;
- eksport salohiyati kuchayadi.

Shu sababli ichimlik suvi ishlab chiqaruvchi korxonalar uchun aylanmadan olinadigan soliq stavkasini 4 foizdan 1 foizgacha kamaytirish masalasini ko‘rib chiqish sohaning rivojlanishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Bunday yondashuv ishlab chiqaruvchilarni qo‘llab-quvvatlash, ichki bozorni sifatli mahalliy mahsulotlar bilan ta’minlash va tadbirkorlik faoliyatini rag‘batlantirishga xizmat qiladi.

Stork Valley korxonasining kelajakdagi rivojlanish yo‘nalishlari

Ichimlik suvi ishlab chiqarish sohasida faoliyat yuritayotgan korxonalar uchun kelajakda rivojlanishning asosiy yo‘nalishlari sifatida ishlab chiqarish quvvatlarini oshirish, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, mahsulot assortimentini kengaytirish va iste’molchilar talabini chuqur o‘rganishni ko‘rsatish mumkin.

Stork Valley uchun ham kelajakdagi asosiy maqsadlardan biri — iste’molchilarga sifatli va ishonchli mahsulot yetkazib berish bilan birga, ishlab chiqarish jarayonlarini yanada takomillashtirishdir.

Aylanmadan olinadigan soliq stavkasining 4 foizdan 1 foizgacha kamaytirilishi korxonaning rivojlanish rejalarini amalga oshirishga qo‘shimcha yordam berishi mumkin. Bunda tejalgan mablag‘larni yangi ishlab chiqarish liniyalarini joriy etish, laboratoriya bazasini mustahkamlash, qadoqlash sifatini yaxshilash va mahsulot assortimentini kengaytirishga yo‘naltirish imkoniyati paydo bo‘ladi.

Ishlab chiqarish direktori sifatida shuni ta’kidlash mumkinki, korxona rivojining eng muhim omillaridan biri — jamoaning bir maqsad sari harakat qilishidir. Zamonaviy uskunalar va texnologiyalar qanchalik muhim bo‘lmasin, ularni boshqaradigan malakali va mas’uliyatli xodimlarsiz yuqori natijaga erishish qiyin.

Shuning uchun kelajakda inson kapitaliga, xodimlarning bilim va malakasini oshirishga ham alohida e’tibor qaratish zarur.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, O‘zbekistonda ichimlik suvi ishlab chiqarish sanoati rivojlanish uchun katta imkoniyatlarga ega. Aholining sifatli suvga bo‘lgan ehtiyoji, texnologiyalarning

rivojlanishi va ichki hamda tashqi bozordagi talab ushbu sohaning kelajakdagi ahamiyatini yanada oshiradi.

Kelajakdagi asosiy vazifa — ko‘proq mahsulot ishlab chiqarish bilangina cheklanib qolmasdan, uning sifatini yuqori darajada saqlash, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, ishlab chiqarish xarajatlarini optimallashtirish va ekologik barqarorlikni ta’minlashdir.

Shuningdek, ichimlik suvi ishlab chiqaruvchi korxonalar uchun aylanmadan olinadigan soliq stavkasini amaldagi 4 foizdan 1 foizgacha kamaytirish sohaning rivojlanishiga yanada katta turtki berishi mumkin.

Bunday soliq yengilligi korxonalarning moliyaviy barqarorligini oshiradi, ishlab chiqarishni kengaytirish, yangi texnologiyalarni joriy etish va qo‘shimcha ish o‘rinlari yaratish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Menimcha, ishlab chiqarishning kelajagi to‘rtta asosiy tushunchaga bog‘liq: sifat, innovatsiya, mas’uliyat va qulay soliq muhiti. Ushbu yo‘nalishlar uyg‘unlashgan korxona nafaqat bugungi bozor talablariga javob bera oladi, balki kelajakda ham o‘z o‘rnini mustahkamlashi mumkin.

Stork Valley kabi mahalliy ishlab chiqaruvchilarning rivojlanishi yangi ish o‘rinlari yaratilishi, mahalliy ishlab chiqarish salohiyatining oshishi va O‘zbekiston mahsulotlarining xalqaro bozorlarda tanilishiga xizmat qilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasining suv resurslaridan foydalanish va ularni muhofaza qilishga oid me’yoriy-huquqiy hujjatlari.
2. Oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligi bo‘yicha me’yoriy hujjatlar.
3. Ichimlik suvi sifatini nazorat qilish bo‘yicha ilmiy-uslubiy adabiyotlar.
4. Suvni tozalash va filtrlash texnologiyalari bo‘yicha ilmiy manbalar.
5. Oziq-ovqat sanoatida zamonaviy texnologiyalarni joriy etish bo‘yicha ilmiy maqolalar.
6. Suv resurslaridan oqilona foydalanish va ekologik barqarorlik bo‘yicha ilmiy tadqiqotlar.
7. O‘zbekistonda tadbirkorlik subyektlarini soliqqa tortish va soliq imtiyozlariga oid me’yoriy-huquqiy hujjatlar.